

2022 METŲ PAGRINDINĖS SESIJOS ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO KANDIDATŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA

Kiekvieno iš 01–25 klausimų teisingas atsakymas vertinamas 1 tašku.

Klausimo numeris	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Teisingas atsakymas	B	A	B	B	D	D	C	A	C	C

Klausimo numeris	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Teisingas atsakymas	C	C	B	D	D	D	C	A	C	B

Klausimo numeris	21	22	23	24	25
Teisingas atsakymas	D	D	C	A	A

Kandidatas atsakymus į 26–51 klausimus **gali suformuluoti savais žodžiais**. Ar atsakymų turinys yra teisingas, sprendžia egzamino užduoties vertintojai.

Kl. nr.	Teisingas atsakymas	Taškai	Pastabos
26	<p><i>Investitūra:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feodo (leno) perdavimo vasalui juridinis aktas su simbolinėmis apeigomis (valdžios simbolių įteikimas – sauja žemės, pirštinė, kardas, ietis, vėliava, skeptras ir pan.). • Aktas, kuriuo dvasininkas buvo skiriamas bažnytinėms pareigoms ir įgydavo teisę valdyti feodą (leną). <p><i>Įsipareigojimas:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atlikti karinę prievolę senjorui. • Būti ištikimam ir paklusniam. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
27	<p><i>Luomas:</i> Bajorai (kilmingieji). / Feodalai. / Didikai. / II luomas.</p> <p><i>Būdingi bruožai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jiems priklausė žemė. • Naudojosi įvairiomis privilegijomis. • Nemokėjo mokesčių. • Ėjo karinę tarnybą. • Dalyvavo politiniame gyvenime. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>

Kl. nr.	Teisingas atsakymas	Taškai	Pastabos
28	<p><i>Sėjomaina:</i> Trilaukė.</p> <p><i>Privalumas:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Padidėjo įdirbamos (naudojamos sėjai) žemės plotas. / Sumažėjo dirvonuojančios žemės plotas. • Padidėjo derlius (pradėjus keisti dirbamųjų laukų tvarką). 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
29	<p>Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vietoje žagrės buvo pradėtas naudoti plūgas / ratinis plūgas. • Žemės ūkyje pradėti naudoti arkliai. • Išrastas naujas kinkymo būdas padidino gyvulių traukiamąją jėgą. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
30	<p>Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tikslus darbo reglamentavimas. • Pagrindinis darbininkas dirbtuvėje buvo meistras, kuriam talkino pameistriai ir mokiniai. • Gaminys dirbtuvėje buvo gaminamas nuo pradžios iki pabaigos. • Nenaudotas samdomas darbas, buvo darbo pasidalijimas ir kt. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
31	<p><i>Pavadinimas:</i> Cechas.</p> <p><i>Tikslai:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sudaryti visiems meistrams vienodas darbo organizavimo, gamybos ir dirbinių pardavimo sąlygas. / Mažinti konkurenciją. • Užtikrinti gaminių kokybę. • Užtikrinti amatininkų kvalifikaciją. • Apsaugoti amatininkų ekonomines ir politines teises. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
32	<p><i>Santvarka:</i> Feodalizmas.</p> <p><i>Bruožai:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žemė priklausė feodalui, ji buvo dalijama vasalams už tarnybą. • Susiformavo vasalitetas. • Vyravo baudžiava / baudžiaviniai santykiai. • Vyravo agrarinė ekonomika. • Visuomenė buvo susiskirsčiusi į luomus. • Egzistavo reglamentuota feodalinė hierarchija. • Stipraus administracinio centro nebuvimas. / Luominės / absoliutinės monarchijos. • Politinės valdžios fragmentacija / išskaidymas. 	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.</p>

Kl. nr.	Teisingas atsakymas	Taškai	Pastabos
33	<p>Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kritikavo dėl to, kad per didelė valdžia suteikta popiežiui. • Kritikavo dėl indulgencijų pardavinėjimo / popiežiaus vaidmenį, atleidžiant nuodėmes / kad ne visoms sieloms buvo atleidžiamos nuodėmės. • Kritikavo dėl to, kad nesudaromos galimybės tikintiesiems tiesiogiai skaityti Evangeliją / per mažo dėmesio Evangelijai. • Kritikavo dėl tikinčiųjų lėšų skyrimo Bažnyčiai turtinti. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
34	<p><i>Panašumas:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smerkiamą prekybą indulgencijomis. • Pabrėžiamas popiežiaus vaidmuo. <p><i>Skirtumas:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tridento susirinkimo nutarimuose teigiama, kad vienintelė pamokslų ir Biblijos kalba yra lotynų, o M. Liuteris teigė, kad Šv. Raštas turi būti žmonėms pasiekiamas gimtąja kalba. • Tridento susirinkimas aiškino, kad tik popiežius gali vadovauti Bažnyčiai, o M. Liuteris teigė, kad svarbiausia Evangelija. • Tikrasis Bažnyčios lobis – Evangelija, o ne Bažnyčios pamokymai. • Liuteronai skelbė, kad Dievo gailestingumas užsitarnaujamas tik tikėjimu, o Tridento susirinkime pabrėžiami ir geri darbai. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
35	<p><i>M. Liuteris:</i> Reformacijai. / Protestantizmui (liuteronų, kalvinizmui, anglikonų).</p> <p><i>Tridento susirinkimas:</i> Kontrreformacijai. / Katalikų reformacijai.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
36	<p><i>Organizacija:</i> Jėzuitai. / Jėzuitų ordinas. / Jėzaus draugija.</p> <p><i>Tikslas:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kovoti su reformacijos plitimu. • Atnaujinti Katalikų Bažnyčią. <p><i>Paaiškinimas:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skleidžiant savo įtaką per švietimo institucijas (kolegijas, universitetus). 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>

Kl. nr.	Teisingas atsakymas	Taškai	Pastabos
	<ul style="list-style-type: none"> • Vykdamis misijas. • Organizuojant dvasines pratybas (rekolekcijas). 		
37	<p>1 – Įsitvirtino anglikonybė (Anglijoje katalikai prarado įtaką).</p> <p>2 – Išsaugota katalikybė (Prancūzijoje (po katalikų ir hugenotų karų) katalikybė išsaugojo savo pozicijas).</p> <p>3 – Dalis žemių liko katalikiškos, o kitos tapo protestantiškos (Šventosios Romos imperijoje / vokiečių žemėse buvo laikomasi principo „Kieno valdžia, to ir tikėjimas“).</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
38	<p><i>Politikai:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyko nuolatinis protestantų ir katalikų varžymasis įvairių šalių politiniame gyvenime. • Sumažėjo popiežiaus / Katalikų Bažnyčios politinė įtaka. • Vyko kitatikių persekiojimas / religiniai karai. • Atsirado protestantiškos valstybės. • Anglijos karalius tapo Anglikonų Bažnyčios vadovu. • Įsitvirtino absoliutizmas. <p><i>Kultūrai:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pradėtos leisti knygos nacionalinėmis kalbomis. • Didėjo raštingų žmonių skaičius. • Buvo kuriamos mokyklos. • Švietimo plėtra. • Baroko suklestėjimas. • Nacionalinių kalbų plėtojimas / knygų leidyba. <p><i>Religiniam gyvenimui:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Išsiskyrė katalikų ir protestantų bažnyčių puošyba (protestantai nedaug dėmesio skyrė bažnyčių puošybai, katalikai savo bažnyčioms puošti pasitelkė pačius garsiausius renesanso menininkus). • Sustabdyta prekyba indulgencijomis. • Atsisakyta bažnytinių pareigybių / simonijų pardavinėjimo. 	6	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.</p> <p><i>5 taškai</i> skiriami, kai pateikti penki teisingi atsakymai.</p> <p><i>6 taškai</i> skiriami, kai pateikti šeši teisingi atsakymai.</p>
39	<p>Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tikėtasi, kad prasidės Vakarų intervencija. • Nenorėta tarnauti okupanto kariuomenėje. • Dėl šalies laisvės. / Patriotizmo. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>

Kl. nr.	Teisingas atsakymas	Taškai	Pastabos
40	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pozicija:</i> Neremti nei partizanų, nei valdžios. („Tūlas ūkininkas turbūt apgailestavo dėl savo sprendimo neremti nei partizanų, nei valdžios.“) <i>Pasekmė:</i> Jie ir jų šeimos buvo išstremiami į Sibirą. • <i>Pozicija:</i> Atviras prisitaikymas prie valdžios. („Realistai“ ir „blaiviausiai“ galvojantys žmonės buvo tie, kurie jau 1944 m. numatė sovietų pergalę.“) <i>Pasekmė:</i> Turėjo kolaboruoti su okupantu. / Tapo išdavikais, skundikais. 	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.</p>
41	<p><i>Priemonės:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antipartizaninės kovos organizavimas. / Ginkluota kova su partizanais. • Tremti partizanų šeimas. • Partizanus / juos palaikančius žmones teisti kaip banditus. <p><i>Paaiškinimas:</i> Susidoroti trukdė išsisknijęs nacionalizmas / religingumas / individualus valstiečių ūkininkavimas.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
42	<ul style="list-style-type: none"> • Oficialiai buvo deklaruojama taikinga politika (ant skydo užrašyta „Taika“). • Siekta įvairiomis priemonėmis plėsti savo įtaką kitose šalyse (ranka siekia Korėjos). <p><i>Paaiškinimas:</i> Tai teikė partizanams vilčių, kad galbūt keisis tarptautinė politinė situacija ir prasidės Vakarų ir Rytų karinis konfliktas. / Jungtinių Tautų (SNO) Saugumo Taryba suteikė teisę stabdyti komunistinę agresiją Korėjoje, todėl tikėtasi, kad tai bus padaryta ir Lietuvoje.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
43	<p>Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iš žmonių prievarta buvo nusavinamas turtas. • Prieš politinius oponentus naudota smurtas ir prievarta. • Buvo įvairiausiai būdais susidorojama su žmonėmis, kurie nepritarė sovietinei sistemai. • Suvaržytos žmogaus teisės ir laisvės. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
44	<p><i>Politika:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • J. Žemaitis-Vytautas / A. Ramanauskas-Vanagas pripažintas okupuotos Lietuvos valstybės vadovu. • LLKS Taryba pripažinta vienintele teisėta politine valdžia okupuotoje Lietuvoje. • Dabartinėje Lietuvos teisinėje sistemoje įtvirtintas demokratinis valdymas. <p><i>Teisė:</i></p>	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.</p>

Kl. nr.	Teisingas atsakymas	Taškai	Pastabos
	<ul style="list-style-type: none"> • LLKS Tarybos Deklaracija yra įteisinta Lietuvos valstybės teisės aktu. • LLKS Tarybos Deklaraciją pasirašę asmenys yra pripažinti signatarais. • Reabilituoti neteisėtai / nekaltai išstremti ir nuteisti žmonės. • Dabartinėje Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta, kad valstybės gynimas yra kiekvieno piliečio teisė ir pareiga. <p><i>Švietimas:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yra parengta Pasipriešinimo istorijos programa. • Istorijos pamokose nagrinėjama ginkluotoji rezistencija / LLKS Tarybos Deklaracijos idėjos. • Partizanų vadų vardais pavadintos mokyklos. • Rengiami susitikimai su partizanais. <p><i>Kultūra:</i> Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rezistencinei kovai atminti kuriami kino filmai / rengiama dokumentika / statomi paminklai / rengiamos muziejinės ekspozicijos / atliekami muzikos kūriniai / spektakliai / leidžiami partizanų atsiminimai ir pan. • Partizanų vadų vardais pavadintos gatvės / skverai ir kt. 		
45	<ul style="list-style-type: none"> • Prasigyventi. („Emigracijos iš Lietuvos motyvai buvo pirmiausia ekonominiai“.) • Skleisti tikėjimą. („Į nuošaliausias vietas vyko lietuviai kunigai misionieriai“.) 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
46	<p>Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trėmimai. / Represijos. • Gyventojų žudymas. / Genocidas. / Holokaustas. • Emigracija. • Išvežimas priverstiniais darbams. • Antrasis pasaulinis karas. • Pirmoji sovietinė okupacija. • Vokiečių okupacija. • Antroji sovietinė okupacija. • Lenkų repatriacija. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
47	<ul style="list-style-type: none"> • Karo metais gyventojai iš Lietuvos traukėsi dėl politinių priežasčių (bijojo persekiojimų, laisvės varžymo). / Tarpukariu emigravo dėl ekonominių motyvų. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>

Kl. nr.	Teisingas atsakymas	Taškai	Pastabos
	<ul style="list-style-type: none"> • Dauguma karo pabėgėlių, palyginti su tarpukario metais, buvo aukštąjį išsilavinimą turintys žmonės (mokslininkai, menininkai, įvairių sričių profesionalai). / Tarpukariu daugiausia emigravo nekvalifikuoti žemės ūkio darbininkai. • Karo metais žydų emigracija dėl holokausto buvo labai nedidelė. / Tarpukariu emigravo daug žydų (žydai sudarė 34 proc. visų emigrantų). 		3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.
48	<p><i>Tarpukariu:</i> Emigracija stiprino Lietuvos ekonomiką („naudos teikdavo pinigines perlaidos giminaičiams – šios įplaukos sudarydavo apie 10 proc. metinio valstybės biudžeto“). / Mažėjo nedarbas.</p> <p><i>Antrojo pasaulinio karo metais:</i> Emigracija silpnino Lietuvos ekonomiką. / Ėmė trūkti kvalifikuotų specialistų (dėl specialistų trūkumo prastėjo ekonominė padėtis įvairiose gyvenimo srityse).</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
49	<ul style="list-style-type: none"> • Lietuvių tautybės gyventojų daugėjo (jų skaičius padidėjo 36 proc.). / Per visus sovietų okupacijos metus lietuviai sudarė apie 80 proc. Lietuvos gyventojų. • Į Lietuvą kėlėsi / imigravo rusakalbiai gyventojai. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
50	<p>Galimi atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mažėjantis gimstamumas. • Emigracija dėl prastos ekonominės padėties / nedarbo. • Emigracija dėl siekio sparčiai praturtėti. • Emigracija dėl atsivėrusių didesnių galimybių mokytis / dirbti kitose pasaulio šalyse. • Emigracija dėl tolerantiškesnės aplinkos Vakaruose. • Dalis rusakalbių išvyko iš Lietuvos. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p>3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
51	<p><i>Emigracija beveik nevyko:</i> 1945 (1950)–1990 (1991) m. <i>Politinės aplinkybės:</i> Antrosios sovietinės okupacijos metais dėl valdžios vykdomos politikos nebuvo leidžiama gyventojams išvykti iš šalies.</p> <p><i>Emigravo daugiausia žmonių:</i> 1990 (1991)–2013 m. / 2009 (2010)–2011 (2012 / 2013) m.</p> <p><i>Politinės aplinkybės:</i> Lietuvai atgavus nepriklausomybę, nebeliko politinių suvaržymų išvykti iš šalies. / 2004 m. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, atsirado dar didesnės emigracijos galimybės. / Ekonominės krizės ir prasta dalies gyventojų ekonominė padėtis skatino emigraciją.</p>	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p>3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p> <p>4 taškai skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.</p>